

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

2008/0193(COD)

1.4.2009

ADVIES

van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

aan de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

inzake het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van richtlijn 92/85/EEG van de Raad inzake de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie
(COM(2008)0637 – C6-0340/2008 – 2008/0193(COD))

Rapporteur voor advies (*): Jamila Madeira (*)

PA_Legam

BEKNOPTE MOTIVERING

Het voorstel is gebaseerd op artikel 137, lid 2, en artikel 141, lid 3, van het EG-Verdrag. Hoewel Richtlijn 92/85/EEG gebaseerd is op artikel 118 A van het EG-Verdrag (thans artikel 137) en een bijzondere richtlijn is in het kader van de Richtlijn inzake gezondheid en veiligheid (Richtlijn 89/391/EEG), is artikel 141 EG aan de rechtsgrondslag van dit voorstel toegevoegd. Zwangerschapsverlof is essentieel voor de bescherming van de gezondheid en veiligheid van werkneemsters tijdens de zwangerschap en na de bevalling. De bescherming tegen ontslag of discriminatie in verband met zwangerschap of moederschap is, net als de doorbetaling van het loon tijdens het zwangerschapsverlof, cruciaal voor de bescherming van de gezondheid en veiligheid van vrouwen. De voorschriften voor zwangerschapverlof, de duur, beloning en de rechten en verplichtingen van vrouwen die zwangerschapsverlof nemen of na afloop daarvan terugkeren, hangen echter intrinsiek samen met de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen, dat is vastgelegd in artikel 141, lid 3. Daarom zijn de rechtsgrondslagen voor dit voorstel gecombineerd.

De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken besteedde op haar bevoegdheidsterreinen bijzondere aandacht aan de volgende punten:

Samen verantwoordelijk

Het is van het grootste belang dat man en vrouw de verantwoordelijkheid voor het kind vanaf de geboorte delen, waarbij het tevens van belang is dat de man de gelegenheid wordt geboden deze verantwoordelijkheid op zich te nemen. Omdat de huidige richtlijn niet toestaat dat het vaderschapsverlof hieronder valt, zou het Europees Parlement graag willen benadrukken dat er hierover een richtlijn moet worden opgesteld om gelijke kansen voor mannen en vrouwen en het delen van de verantwoordelijkheid te kunnen waarborgen.

Bovendien moet dit voorstel voor een richtlijn, met het oog op het delen van de verantwoordelijkheid, worden gezien als onderdeel van de toekomstige debatten over de richtlijn inzake ouderschapsverlof en de richtlijn inzake de gelijke behandeling van mannen en vrouwen als zelfstandigen

Rechten van werkneemsters tijdens de zwangerschap

De Commissie werkgelegenheid is ervan overtuigd dat het voorstel tot wijziging van Richtlijn 92/85/EG gunstige gevolgen zal hebben voor het recht op werkgelegenheid van werkneemsters tijdens de zwangerschap.

De tekst zal echter zonder de amendementen die nu worden voorgesteld door de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken en de aanvullende maatregelen die de sociale partners op Europees niveau overeen zijn gekomen niet echt bijdragen tot een betere combinatie van werk, privéleven en gezin en zal vrouwen niet helpen terug te keren op de arbeidsmarkt.

Verlenging van de minimumduur van het zwangerschapsverlof, inclusief een verplicht verlof

De Commissie stelt voor de minimumduur van het zwangerschapsverlof te verlengen van 14 tot 18 weken inclusief een verplicht verlof van zes weken na de bevalling. Doel is de werkneemster in staat te stellen te herstellen van de bevalling.

De effectstudie laat zien dat verlenging van het zwangerschapsverlof inclusief een verplicht verlof na de bevalling op zich niet zal leiden tot een ideale situatie met betrekking tot de positie op de arbeidsmarkt van werkneemsters tijdens de zwangerschap. De combinatie met andere maatregelen, zoals een effectief ouderschapsverlof of andere maatregelen (bijvoorbeeld faciliteiten op het gebied van kinderopvang zoals die zijn opgenomen in de doelstellingen van Barcelona) is noodzakelijk. Het wijzigen van het voorstel voor een richtlijn 92/85/EG kan dan ook slechts worden gezien als een eerste stap in de goede richting.

Veiligstelling van de loopbaanvooruitzichten

De wijzigingen die zijn aangebracht in richtlijn 92/85/EEG vermelden dat het een recht van werkneemsters in de zin van artikel 2 is om – onder voorwaarden die voor hen niet minder gunstig zijn – naar hun baan of naar een gelijkwaardige functie terug te keren en te profiteren van elke verbetering van de arbeidsvoorwaarden waarop zij tijdens hun afwezigheid aanspraak hadden kunnen maken (artikel 2, lid 3, onder b).

De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken onderschrijft dit maar is van mening dat ook moet worden gewaarborgd dat de werkneemsters onderwijs en scholing ontvangen om hun loopbaanvooruitzichten veilig te stellen.

De werkneemsters zijn gedurende 18 weken van de arbeidsmarkt af, wat zou kunnen leiden tot een serieuze breuk in hun loopbaanvooruitzichten. Er is een aanvullende inspanning nodig op het gebied van opleiding en onderwijs om te voorkomen dat de werkneemsters inboeten qua legitieme loopbaanvooruitzichten.

De rechten van vrouwelijke zelfstandigen

Hoewel het voorstel voor een richtlijn uitsluitend de rechten van werkneemsters beschermt, zouden de lidstaten om discriminatie te bestrijden en te zorgen voor gelijke kansen moeten waarborgen dat vrouwelijke zelfstandigen de mogelijkheid krijgen dezelfde rechten te genieten als zijn vastgelegd in deze richtlijn.

De rol van de sociale partners

De sociale partners op Europees niveau (BusinessEurope (UNICE), CEEP en EVV) sloten op 14 december 1995 een overeenkomst over ouderschapsverlof die ten uitvoer werd gelegd bij Richtlijn van de Raad 96/34/EG (van 3 juni 1996). In deze richtlijn worden minimale voorschriften vastgesteld voor het ouderschapsverlof, als belangrijk middel om gezin en werk te combineren en om gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen te bevorderen.

Omdat in de voorstellen tot wijziging van richtlijn 92/85/EEG melding wordt gemaakt van de terugkeer op de arbeidsmarkt (artikel 2, leden 2, 3, 4 en 5) is het tevens van belang aandacht

te besteden aan de omstandigheden die het voor deze werknemers daadwerkelijk mogelijk te maken terug te keren op de arbeidsmarkt. Dit houdt bijvoorbeeld in dat er op effectieve wijze gezorgd moet worden voor kinderopvang, zodat de werknemers daadwerkelijk weer aan het werk kunnen.

AMENDEMENTEN

De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken verzoekt de ten principale bevoegde Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Amendement 1

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit Overweging 6-bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(6 bis) Richtlijn 96/34/EG van de Raad van 3 juni 1996 betreffende de door de UNICE, het CEEP en het EVV gesloten raamovereenkomst over ouderschapsverlof¹ legt minimumvoorschriften vast om werkende ouders te helpen werk en ouderschapsverantwoordelijkheden met elkaar te combineren,

¹ PB L 145, 19. 6. 1996, blz. 4.

Motivering

Richtlijn van de Raad 96/34/EG is een raamovereenkomst tussen BusinessEurope (UNICE), CEEP en het EVV over ouderschapsverlof en is een belangrijke aanvulling op het voorstel tot wijziging van richtlijn 92/85/EEG omdat er minimumvereisten worden vastgesteld waardoor de combinatie van gezin en werk voor werkende ouders wordt vergemakkelijkt.

Amendement 2

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit Overweging 6 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(6 ter) In de doelstellingen die zijn opgenomen in de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van Barcelona, op 15 en 16 maart 2002, op het gebied van kinderopvangfaciliteiten, is vastgelegd dat de lidstaten obstakels voor arbeidsparticipatie van vrouwen uit de weg moeten ruimen en tegen 2010 moeten voorzien in kinderopvangfaciliteiten voor ten minste 90% van de kinderen tussen drie jaar en de leerplichtige leeftijd, en voor ten minste 33% van de kinderen jonger dan drie jaar, en ervoor moeten zorgen dat de toegang tot dergelijke voorzieningen in stedelijke gebieden en op het platteland gelijk zijn.

Motivering

De Europese Raad van Barcelona concludeerde dat de lidstaten de hindernissen voor de deelneming van vrouwen aan de arbeidsmarkt uit de weg moeten ruimen en, voor 2010, moeten voorzien in kinderopvang voor ten minste 90% van de kinderen tussen 3 jaar en de leerplichtige leeftijd en voor ten minste 33% van de kinderen onder 3 jaar, die in gelijke mate zowel in stedelijke gebieden als op het platteland beschikbaar moet zijn

Amendement 3

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit Overweging 6 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(6 quater) In de Mededeling van de Commissie van 4 juli 2006 "Naar een EU-strategie voor de rechten van het kind" wordt verklaard dat de rechten van het kind een EU-prioriteit moeten zijn en dat de lidstaten het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind en de aanvullende

protocollen hierop moeten eerbiedigen en de millenniumdoelstellingen op het gebied van ontwikkeling in acht moeten nemen.

Motivering

In de mededeling worden de rechten van het kind als een prioriteit voor de EU beschouwd en wordt aangegeven dat de lidstaten het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind en de aanvullende protocollen moeten eerbiedigen, alsmede de millenniumontwikkelingsdoelstellingen. Met het oog op de huidige richtlijn houdt dit in dat ervoor gezorgd moet worden dat alle kinderen moedermelk krijgen, passende zorg die is afgestemd op hun ontwikkelingsbehoeften en toegang tot passende zorg van hoge kwaliteit.

Amendement 4

**Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit
Overweging 6 quinquies (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(6 quinquies) In de Aanbeveling van de Wereldgezondheidsorganisatie van 16 april 2002 inzake een mondiale strategie voor zuigelingen- en kindervoeding (A55/15 staat dat de groei en de ontwikkeling van een kind optimaal zijn als het gedurende de eerste zes maanden van zijn leven uitsluitend borstvoeding krijgt.

Motivering

Volgens de WHO moet een kind voor een optimale groei en ontwikkeling gedurende de eerste zes maanden van zijn leven uitsluitend gevoed worden met moedermelk.

Amendement 5

**Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit
Overweging 8 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(8 bis) Het in deze richtlijn bedoelde moederschapsverlof mag niet lijnrecht staan tegenover de

ouderschapsverlofregelingen in de lidstaten en is geenszins bedoeld om dergelijke modellen te omzeilen. Moederschaps- en ouderschapsverlof vullen elkaar aan en kunnen er samen voor zorgen dat beroep en gezinsleven beter kunnen worden gecombineerd.

Motivering

De Commissie creëert in haar toelichting een kunstmatige tegenstelling tussen moederschaps- en ouderschapsverlof. Deze twee modellen staan naast elkaar en kunnen er juist samen voor zorgen dat beroep en gezinsleven beter kunnen worden gecombineerd.

Amendement 6

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit Overweging 12 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(12 bis) Een „gelijkwaardige functie“, als bedoeld in artikel 11, punt 2, letter c), moet worden gedefinieerd als een baan die in wezen dezelfde functies omvat als de vorige baan, zowel qua salaris als qua taakomschrijving.

Amendement 7

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit Overweging 13

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(13) Vrouwen moeten daarom worden beschermd tegen discriminatie op grond van zwangerschap of zwangerschapsverlof en dienen over adequate mogelijkheden voor rechtsbescherming te beschikken.

(13) Vrouwen moeten daarom worden beschermd tegen discriminatie op grond van zwangerschap of zwangerschapsverlof en dienen over adequate mogelijkheden voor rechtsbescherming te beschikken ***om te waarborgen dat hun recht op menswaardige arbeidsomstandigheden en een betere balans tussen gezins- en beroepsleven wordt geëerbiedigd.***

Amendement 8

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit Overweging 13 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(13 bis) Tegen de achtergrond van de vergrijzing in de EU en de Mededeling van de Commissie van 12 oktober 2006, getiteld "De demografische toekomst van Europa: probleem of uitdaging", zal alles in het werk moeten worden gesteld om te komen tot een effectieve bescherming van het moederschap.

Motivering

Gezien de demografische ontwikkelingen en het belang om meer kinderen te krijgen moet worden voldaan aan de voorwaarden voor een effectief zwangerschapsverlof.

Amendement 9

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit Overweging 18 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(18 bis) De lidstaten nemen in het kader van hun nationale rechtsorde de nodige maatregelen om te zorgen voor reële en effectieve compensatie of vergoeding - naar gelang zij passend achten - van de schade geleden door een persoon als gevolg van schending van de in deze richtlijn bedoelde verplichtingen, op een wijze die afschrikkend is en evenredig aan de geleden schade;

Amendement 10

**Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit
Overweging 19 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(19 bis) Personen die op grond van geslacht zijn gediscrimineerd, dienen over adequate mogelijkheden voor rechtsbescherming te beschikken. Teneinde een effectievere bescherming te verschaffen, dienen voorts verenigingen, organisaties en andere rechtspersonen de mogelijkheid te krijgen om zich, naar gelang lidstaten dit wenselijk achten, namens of ter ondersteuning van een slachtoffer partij te stellen in een procedure, onverminderd de nationale procedurele voorschriften betreffende de vertegenwoordiging en verdediging in rechte.

Amendement 11

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt -1 (nieuw)

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 1 – lid 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

-1. In artikel 1 wordt het volgende punt 1 bis ingevoegd:

1 bis. Deze richtlijn heeft ook tot doel de werkgerelateerde omstandigheden voor zwangere en onlangs bevallen werkneemsters die op de arbeidsmarkt blijven of daarop terugkeren, te verbeteren en te bewerkstelligen dat werk, privéleven en gezin beter kunnen worden gecombineerd.

Motivering

Deze alinea wordt toegevoegd om het toepassingsgebied van de richtlijn uit te breiden, zodat ook onderwerpen als flexibele arbeidsregelingen, vaderschapsverlof enz. erin kunnen worden opgenomen.

Amendement 12

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt -1 bis (nieuw)

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 2 – letter a

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

-1 bis. Artikel 2, letter a), wordt vervangen door:

“a) zwangere werkneemster of werkneemster tijdens de zwangerschap: elke zwangere werkneemster, met inbegrip van huispersoneel, die de werkgever in kennis stelt van haar toestand, overeenkomstig de nationale wetten en/of praktijken;”

Motivering

In de kaderrichtlijn inzake veiligheid en gezondheid wordt huispersoneel van de werkingssfeer uitgesloten. De bepalingen over bescherming van het moederschap moeten echter uitdrukkelijk op deze personen van toepassing zijn.

Amendement 13

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt -1 ter (nieuw)

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 2 – letter b

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

-1 ter. Artikel 2, letter b), wordt vervangen door:

„b) werkneemster na de bevalling: elke werkneemster, met inbegrip van huispersoneel, die is bevallen in de zin van de nationale wetten en/of praktijken, en die de werkgever in kennis stelt van haar toestand, overeenkomstig deze wetten en/of praktijken;”

Motivering

In de kaderrichtlijn inzake veiligheid en gezondheid wordt huispersoneel van de werkingssfeer uitgesloten. De bepalingen over bescherming van het moederschap moeten echter uitdrukkelijk op deze personen van toepassing zijn.

Amendement 14

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt -1 quater (nieuw)

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 2 – letter c

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

-1 quater. Artikel 2, letter c), wordt vervangen door:

„c) werkneemster tijdens de lactatie: elke werkneemster, met inbegrip van huispersoneel, tijdens de lactatie in de zin van de nationale wetten en/of praktijken die de werkgever in kennis stelt van haar toestand, overeenkomstig deze wetten en/of praktijken.”

Motivering

In de kaderrichtlijn inzake veiligheid en gezondheid wordt huispersoneel van de werkingssfeer uitgesloten. De bepalingen over bescherming van het moederschap moeten echter uitdrukkelijk op deze personen van toepassing zijn.

Amendement 15

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt -1 quinquies (nieuw)

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 3 – lid 1, alinea 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

-1 quinquies. Aan artikel 3, lid 1, wordt de volgende alinea toegevoegd:

„De in de eerste alinea bedoelde richtsnoeren worden met het oog op herziening vanaf 2012 ten minste om de

vijf jaar regelmatig geëvalueerd.”

Motivering

Het is van belang dat de richtsnoeren in het licht van recente ontwikkelingen en de nieuwste inzichten worden geactualiseerd.

Amendement 16

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt -1 sexies (nieuw)

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 4 – titel

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

-1 sexies. De titel van artikel 4 komt als volgt te luiden:

„Evaluatie, informatie en consultatie“

Motivering

Reproductieve risico's bestaan zowel voor mannen als vrouwen en moeten in bredere zin in aanmerking worden genomen, omdat zij zelfs vóór de conceptie van belang zijn.

Amendement 17

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt -1 septies (nieuw)

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 4 – lid -1 (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

-1 septies. In artikel 4 wordt het volgende lid -1 ingevoegd:

"-1. In de risico-evaluatie die uit hoofde van Richtlijn 89/391/EEG wordt uitgevoerd, neemt de werkgever ook de reproductieve risico's voor mannelijke en vrouwelijke werknemers op."

Motivering

Reproductieve risico's bestaan zowel voor mannen als vrouwen en moeten in bredere zin in

aanmerking worden genomen, omdat zij zelfs vóór de conceptie van belang zijn.

Amendement 18

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt -1 octies (nieuw)

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 4 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

-1 octies. In artikel 4, lid 1, komt de inleidende formule als volgt te luiden:

"1. Voor alle werkzaamheden waarbij zich een specifiek risico kan voordoen van blootstelling aan de agentia, procédés of arbeidsomstandigheden waarvan een niet-limitatieve lijst in bijlage I is opgenomen, moeten de aard, de mate en de duur van de blootstelling in de betrokken onderneming en/of inrichting van de werkneemsters in de zin van artikel 2 en de werkneemsters die zich in een van de in artikel 2 bedoelde toestanden zouden kunnen bevinden, rechtstreeks door de werkgever of door bemiddeling van de in artikel 7 van Richtlijn 89/391/EEG bedoelde beschermings- en preventiediensten worden geëvalueerd, ten einde:"

Motivering

Reproductieve risico's bestaan zowel voor mannen als vrouwen en moeten in bredere zin in aanmerking worden genomen, omdat zij zelfs vóór de conceptie van belang zijn.

Amendement 19

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt -1 nonies (nieuw)

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 4 – lid 1 – streepje 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

-1 nonies. In artikel 4, lid 1, komt het

eerste streepje als volgt te luiden:

„- ieder risico voor de veiligheid of de gezondheid, alsmede iedere terugslag op de zwangerschap of de lactatie van de werkneemster in de zin van artikel 2 en de werkneemster die zich in een van de in artikel 2 bedoelde toestanden zou kunnen bevinden, te kunnen beoordelen;”

Motivering

Reproductieve risico's bestaan zowel voor mannen als vrouwen en moeten in bredere zin in aanmerking worden genomen, omdat zij zelfs vóór de conceptie van belang zijn.

Amendement 20

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt -1 decies (nieuw)

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 4 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

-1 decies. Artikel 4, lid 2, wordt vervangen door:

"2. Onverminderd artikel 10 van Richtlijn 89/391/EEG worden in de betrokken onderneming en/of inrichting de werkneemster in de zin van artikel 2 en de werkneemsters die zich in een van de in artikel 2 bedoelde toestanden zouden kunnen bevinden en/of hun vertegenwoordigers en de relevante sociale partners geïnformeerd over de resultaten van de in lid 1 bedoelde evaluatie en over alle maatregelen op het gebied van de veiligheid en de gezondheid op het werk."

Motivering

Reproductieve risico's bestaan zowel voor mannen als vrouwen en moeten in bredere zin in aanmerking worden genomen, omdat zij zelfs vóór de conceptie van belang zijn.

Amendement 21

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit
Artikel 1 – punt -1 undecies (nieuw)
Richtlijn 92/85/EEG
Artikel 5 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

**-1 undecies. Artikel 5, lid 2, wordt
vervangen door:**

**"2. Indien aanpassing van de
arbeidsomstandigheden en/of werktijden
technisch en/of objectief niet mogelijk is
[...], neemt de werkgever de nodige
maatregelen om ervoor te zorgen dat de
betrokken werknemster een andere
arbeidsplaats krijgt."**

Motivering

De bestaande formulering van de verschillende alinea's maakt het voor de werkgevers veel te gemakkelijk om het argument te gebruiken dat zij de arbeidsplaats niet kunnen aanpassen en ook geen alternatieve arbeidsplaats kunnen aanbieden. Ook als deze zeer open tekst wordt geschrapt, behoudt de werkgever voldoende ruimte om met het argument te komen dat dergelijke alternatieven technisch of objectief niet haalbaar zijn.

Amendement 22

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit
Artikel 1 – punt -1 duodecies (nieuw)
Richtlijn 92/85/EEG
Artikel 5 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

**-1 duodecies. Artikel 5, lid 3, wordt
vervangen door:**

**"3. Indien overplaatsing technisch en/of
objectief niet mogelijk is [...], wordt de
betrokken werknemster gedurende de
gehele voor de bescherming van haar
veiligheid of gezondheid noodzakelijke
periode, overeenkomstig de nationale
wetten en/of praktijken, vrijgesteld van
arbeid."**

Motivering

De bestaande formulering van de verschillende alinea's maakt het voor de werkgevers veel te gemakkelijk om het argument te gebruiken dat zij de arbeidsplaats niet kunnen aanpassen en ook geen alternatieve arbeidsplaats kunnen aanbieden. Ook als deze zeer open tekst wordt geschrappt, behoudt de werkgever voldoende ruimte om met het argument te komen dat dergelijke alternatieven technisch of objectief niet haalbaar zijn.

Amendement 23

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt -1 terdecies (nieuw)

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 2 – lid 2 – letter b

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

***-1 terdecies. Artikel 7, lid 2, letter b),
wordt vervangen door:***

***„b) van vrijstelling van arbeid of
verlenging van het zwangerschapsverlof
wanneer overplaatsing naar werk
overdag technisch en/of objectief niet
mogelijk is [...].”***

Amendement 24

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 1

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 8 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen opdat de werknemers in de zin van artikel 2 recht hebben op ***vóór en/of na de bevalling te nemen*** zwangerschapsverlof van ten minste 18 aaneengesloten weken.

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen opdat de werknemers in de zin van artikel 2 recht hebben op ***een*** zwangerschapsverlof van ten minste 18 aaneengesloten weken, ***waarbij zij het verlof desgewenst maximaal twee weken voor de bevalling kunnen laten ingaan.***

Motivering

De werknemer moet worden beschermd tegen eventuele druk van de kant van de werkgever om het niet verplichte gedeelte van het moederschapsverlof vóór de bevalling op te nemen.

Amendement 25

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 1

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 8 – punt 1-A (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1-A. Als de werkneemster het kind voedt met moedermelk, mag de maximumduur van het zwangerschapsverlof van 18 weken worden verlengd met 6 weken.

Motivering

Volgens de aanbeveling van de WHO A55/15 moet een kind gedurende de eerste zes maanden van zijn leven uitsluitend gevoed worden met moedermelk. Om dit mogelijk te maken worden aan het huidige artikel zes weken toegevoegd.

Amendement 26

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 1

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 8 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2. Het in lid 1 bedoelde zwangerschapsverlof moet een na de bevalling te nemen verplicht verlof van ten minste zes weken omvatten. De lidstaten ***nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de werkneemsters in de zin van artikel 2 vrij de periode, vóór of na de bevalling mogen kiezen wanneer zij het niet-verplichte deel van het verlof opnemen.***

2. Het in lid 1 bedoelde zwangerschapsverlof moet een na de bevalling te nemen verplicht verlof van ten minste zes weken omvatten. De lidstaten ***kunnen het uit hoofde van deze richtlijn verplichte deel van het moederschapsverlof verlengen tot maximaal acht weken na de bevalling en/of maximaal zes weken voor de bevalling.***

Motivering

Ohne die Regel des vorgeburtlichen Beschäftigungsverbotes steht zu befürchten, dass die werdende Mutter viel stärker als bisher selbst- oder fremdinitiiertem Druck ausgesetzt sein wird, bis kurz vor der Geburt ihres Kindes zu arbeiten. Diese Situation kann hohe Risiken für

die Gesundheit sowohl der Mutter als auch ihres ungeborenen Kindes bergen. Die Kommission selbst betont in ihrer „Detaillierten Erläuterung“ zum Richtlinienentwurf (S.9) den hohen Stellenwert der Entscheidungsfreiheit der werdenden Mutter für oder gegen die Inanspruchnahme der vorgeburtlichen Mutterschutzzeit. Gerade um diese frei und ohne Zwang auszuüben, benötigt die werdende Mutter einen Schutzraum. Im Grundsatz eines vorgeburtlichen Beschäftigungsverbots mit Ausnahmeoption wird ihr ein solcher gewährt.

Amendement 27

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 1

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 8 – lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2 bis. De werkneemster moet ten minste twee maanden voor het gekozen begin van het moederschapsverlof kennis geven van de periode waarin dit verlof valt.

Motivering

De invoering van een kennisgevingsplicht inzake de periode van het moederschapsverlof geeft de bedrijven zekerheid voor hun planning. Anders zouden er grote problemen ontstaan voor de organisatie binnen de onderneming, met name in het midden- en kleinbedrijf.

Amendement 28

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 1

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 8 – lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

4. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat aanvullend verlof wordt toegekend in geval van vroeggeboorte, ziekenhuisopname van het kind na de geboorte, geboorte van een kind met een handicap en geboorte van een meerling. De duur van het aanvullend verlof moet in verhouding staan tot en tegemoetkomen aan de bijzondere behoeften van de moeder en het kind/de

4. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat aanvullend verlof wordt toegekend in geval van vroeggeboorte, ziekenhuisopname van het kind na de geboorte, geboorte van een kind met een handicap, ***gehandicapte moeders*** en geboorte van een meerling. De duur van het aanvullend verlof moet in verhouding staan tot en tegemoetkomen aan de bijzondere behoeften van de moeder

kinderen.

en het kind/de kinderen.

Motivering

Gezien de extra uitdagingen waarmee gehandicapte moeders in de samenleving te maken hebben, hebben veel moeders met een handicap een aanvullend moederschapsverlof nodig om aan de nieuwe situatie te wennen en het gezinsleven in goede banen te leiden.

Amendement 29

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 1

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 8 – lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. De lidstaten zorgen ervoor dat ziekteverlof wegens ziekte **of** complicaties die samenhangen met de zwangerschap **dat** vier weken of meer vóór de bevalling wordt opgenomen, geen invloed heeft op de duur van het zwangerschapsverlof.

Amendement

5. De lidstaten zorgen ervoor dat ziekteverlof **dat** wegens ziekte, complicaties die samenhangen met de zwangerschap, **of een erkende postnatale depressie** vier weken of meer vóór **of na** de bevalling wordt opgenomen, geen invloed heeft op de duur van het zwangerschapsverlof.

Motivering

Het amendement heeft ten doel de waarborgen in geval van ziekte ook te laten gelden voor het specifieke ziektebeeld van de postnatale depressie, waaronder 10% tot 15% van de vrouwen lijdt en die aanzienlijke gevolgen heeft voor het beroeps- en gezinsleven.

Amendement 30

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 1

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 8 – punt 5-A (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

5-A. De onderhavige richtlijn is tevens van toepassing op vrouwelijke zelfstandigen, zodat de lidstaten ertoe moeten overgaan de nodige aanpassingen aan te brengen in de betreffende

*wetgeving om gelijke rechten te
waarborgen ten aanzien van het
zwangerschapsverlof.*

Motivering

Vrouwelijke zelfstandigen mogen niet ongelijk worden behandeld en evenmin minder rechten genieten dan werkneemsters in loondienst.

Amendement 31

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 1

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 8 – lid 5 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

5 bis. De lidstaten nemen de nodige maatregelen voor de erkenning van de postnatale depressie als ziekte die arbeidsongeschikt maakt, en ondersteunen bewustmakingscampagnes ter bevordering van goede voorlichting over de postnatale depressie en tegen de vooroordelen en het gevaar van stigmatisering die nog steeds aan deze ziekte kleven.

Motivering

Het amendement heeft ten doel de lidstaten aan te zetten tot erkenning van het ziektebeeld van de postnatale depressie, waaronder 10% tot 15% van de vrouwen lijdt en die aanzienlijke gevolgen heeft voor het beroeps- en gezinsleven.

Amendement 32

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 2

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 10 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ontslag en alle

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ontslag en alle

voorbereidingen voor ontslag van werkneemsters in de zin van artikel 2 te verbieden gedurende de periode vanaf het begin van hun zwangerschap tot **het einde van het in artikel 8, lid 1, bedoelde zwangerschapsverlof**, behalve in uitzonderingsgevallen die geen verband houden met hun toestand en overeenkomstig de nationale wetten en/of praktijken zijn toegestaan en, in voorkomend geval, voor zover de bevoegde instantie hiermee heeft ingestemd.

voorbereidingen voor ontslag van werkneemsters in de zin van artikel 2 te verbieden gedurende de periode vanaf het begin van hun zwangerschap tot **ten minste vier maanden na de bevalling**, behalve in uitzonderingsgevallen die geen verband houden met hun toestand en overeenkomstig de nationale wetten en/of praktijken zijn toegestaan en, in voorkomend geval, voor zover de bevoegde instantie hiermee heeft ingestemd.

Motivering

Een ontslagverbod tot vier maanden na de bevalling geniet de voorkeur. Want moeders moeten juist na afloop van het moederschapsverlof, tijdens de eerste weken „terug op het werk“, in bijzondere mate worden beschermd. In deze periode krijgen zij op het werk te maken met de eerste praktische problemen rond het combineren van werk en gezin. Wij stellen daarom voor niet de verplichting op te nemen dat het einde van het ontslagverbod moet samenvallen met het einde van het moederschapsverlof.

Amendement 33

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 2

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 10 – punt 1-A (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1-A De lidstaten treffen gepaste maatregelen om de veiligheid en de gezondheid van werkneemsters tijdens de zwangerschap te beschermen, met inbegrip van ergonomische ruimten, werktijden (met inbegrip van nachtdiensten en overplaatsing) en intensiteit van het werk, alsmede verhoging van de bescherming tegen specifieke besmettelijke stoffen en geïoniseerde straling.

Motivering

De bescherming van de veiligheid en de gezondheid van werkneemsters tijdens de

zwangerschap moet een van de voornaamste doelstellingen zijn van deze richtlijn.

Amendement 34

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 2

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 10 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

(2) Indien een werknemster in de zin van artikel 2 wordt ontslagen gedurende de in punt 1 bedoelde periode, dient de werkgever schriftelijk gegronde redenen op te geven voor het ontslag. Indien ontslag binnen zes maanden na afloop van het in artikel 8, lid 1, bedoelde zwangerschapsverlof plaatsvindt, dient de werkgever **op verzoek van de betrokken werknemster** schriftelijk gegronde redenen op te geven voor het ontslag.

Amendement

(2) Indien een werknemster in de zin van artikel 2 wordt ontslagen gedurende de in punt 1 bedoelde periode, dient de werkgever schriftelijk gegronde redenen op te geven voor het ontslag. Indien ontslag binnen **twaalf** maanden na afloop van het in artikel 8, lid 1, bedoelde zwangerschapsverlof plaatsvindt, dient de werkgever schriftelijk gegronde redenen op te geven voor het ontslag.

Motivering

De werkgever moet in deze periode altijd schriftelijk gegronde redenen opgeven voor het ontslag, ongeacht of de werknemster een specifiek verzoek daartoe doet.

Amendement 35

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 3 – alinea b)

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 11 – punt 2 – alinea c)

Door de Commissie voorgestelde tekst

«c) het recht van werknemers in de zin van artikel 2 om – onder voorwaarden die voor hen niet minder gunstig zijn – naar hun baan of naar een gelijkwaardige functie terug te keren en te profiteren van elke verbetering van de arbeidsvoorwaarden waarop zij tijdens hun afwezigheid aanspraak hadden kunnen

Amendement

«c) het recht van werknemers in de zin van artikel 2 om – onder voorwaarden die voor hen niet minder gunstig zijn – naar hun baan of naar een gelijkwaardige functie terug te keren en te profiteren van elke verbetering van de arbeidsvoorwaarden waarop zij tijdens hun afwezigheid aanspraak hadden kunnen

maken;»

maken; *in uitzonderlijke gevallen van herstructurering of ingrijpende reorganisatie van het productieproces moet de werknemster altijd de mogelijkheid worden geboden om met de werkgever te spreken over de gevolgen van deze wijzigingen voor haar werksituatie en, indirect, haar persoonlijke situatie;»*

Motivering

Dit punt is relevant omdat er zich omstandigheden kunnen voordoen (zoals bijvoorbeeld de financiële crisis) die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de situatie van een werknemster die met zwangerschapsverlof is en die kunnen leiden tot het verlies van rechten, indien er niet met de werkgever wordt gesproken over de gevolgen van de herstructurering.

Amendement 36

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 3 – punt 3 – letter b

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 11 – lid 2 – letter c bis(nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

c bis) de instandhouding, voor werknemers in de zin van artikel 2, van mogelijkheden voor loopbaanontwikkeling door middel van opleiding, permanente bijscholing en aanvullende training teneinde hun loopbaanperspectieven intact te houdende mogelijkheid te houden om zich in hun beroep verder te ontwikkelen.

Motivering

Dit amendement beoogt te voorkomen dat vrouwen die moeder zijn geworden hun loopbaanvooruitzichten moeten bijstellen, nl. doordat de werkgever (in overleg met de werknemster) de nodige maatregelen moet treffen op het gebied van onderwijs en scholing om ervoor te zorgen dat deze werknemers dezelfde loopbaanvooruitzichten houden.

Amendement 37

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 3 – letter b

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 11 – lid 2 – letter c bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

***c bis) dat het opnemen van
moederschapsverlof de pensioenrechten
van de betrokken werkneemster niet
aantast, dat dit verlof wordt meegerekend
bij de tewerkstellingsperioden met het oog
op de pensioenberekening en dat
moederschapsverlof dus nooit leidt tot
vermindering van de pensioenrechten.***

Motivering

Het is van belang dat de uitkering die de werkneemsters tijdens het zwangerschapsverlof ontvangen geen nadelige gevolgen heeft voor hun pensioenrechten. De lidstaten moeten dit voorkomen en een mogelijk verlies van pensioenrechten compenseren.

Amendement 38

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 3 – alinea d)

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 11 - punt 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

"5. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een werkneemster in de zin van artikel 2 tijdens het zwangerschapsverlof of bij terugkeer van het zwangerschapsverlof, zoals bepaald in artikel 8, haar werkgever mag verzoeken haar werktijden en -patronen aan te passen en dat de werkgever verplicht is een dergelijk verzoek in overweging te nemen, waarbij de behoeften van de werkgever en de werkneemster in aanmerking worden genomen.

*5. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een werkneemster in de zin van artikel 2 tijdens het zwangerschapsverlof of bij terugkeer van het zwangerschapsverlof, zoals bepaald in artikel 8, haar werkgever mag verzoeken haar werktijden en -patronen aan te passen en dat de werkgever verplicht is een dergelijk verzoek in overweging te nemen, waarbij de behoeften van de werkgever en de werkneemster in aanmerking worden genomen. ***Een dergelijk verzoek kan ook worden ingediend door de ouder, echtgenoot of partner van de werkneemster die met zwangerschapsverlof is en wordt op****

dezelfde wijze behandeld.»

Motivering

Voor het delen van de verantwoordelijkheid is het van belang dat ook de ouder, echtgenoot of partner na beëindiging van het zwangerschapsverlof de mogelijkheid heeft een verzoek in te dienen voor aanpassing van de werktijden en -patronen.

Amendement 39

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 3 – letter d bis (nieuw)

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 11 – lid 5 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

„5 bis. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om te waarborgen dat de werkgevers zorg dragen voor voldoende pauzes en geschikte ruimtes voor werkneemsters die na een moederschapsverlof zijn teruggekeerd en borstvoeding willen blijven geven.”

Motivering

Volgens aanbeveling A55/15 van de WHO dienen zuigelingen de eerste zes maanden alleen borstvoeding te krijgen voor een optimale groei, ontwikkeling en gezondheid. Daarna dienen zuigelingen, om in hun zich ontwikkelende voedingsbehoeften te voorzien, passend en veilig aanvullend voedsel te krijgen, terwijl de borstvoeding doorgaat tot de leeftijd van twee jaar of ouder. Dit artikel is toegevoegd om te garanderen dat vrouwen ook na zes maanden moederschapsverlof borstvoeding kunnen blijven geven.

Amendement 40

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 4

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 12 bis – lid 4 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

4 bis. De lidstaten zorgen ervoor dat verenigingen, organisaties of andere

rechtspersonen die volgens de in de nationale wetgeving vastgestelde criteria bij de naleving van deze richtlijn rechtmatig belang hebben, namens of ter ondersteuning van een klager en met diens toestemming aan de gerechtelijke en/of administratieve procedures kunnen deelnemen waarin deze richtlijn voorziet om rechten te doen gelden.

(Indien dit amendement wordt aangenomen, wordt lid 5 als volgt aangepast: „De leden 1 tot en met 4 bis zijn tevens van toepassing op alle procedures overeenkomstig artikel 12.”)

Amendement 41

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 7

Richtlijn 92/85/EEG

Artikel 12 quinquies

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zorgen ervoor dat het orgaan of de organen voor de bevordering van gelijke behandeling die uit hoofde van Richtlijn 2002/73/EG, zoals herschikt bij Richtlijn 2006/54/EG, zijn aangewezen voor de bevordering, analyse, ondersteuning en het volgen van de gelijke behandeling van eenieder, zonder discriminatie op grond van geslacht, tevens bevoegd zijn voor kwesties die onder het toepassingsgebied van deze richtlijn vallen, indien deze kwesties voornamelijk betrekking hebben op gelijke behandeling en niet op de gezondheid en veiligheid van de werkneemster.

Amendement

De lidstaten zorgen ervoor dat het orgaan of de organen voor de bevordering van gelijke behandeling die uit hoofde van Richtlijn 2002/73/EG, zoals herschikt bij Richtlijn 2006/54/EG, zijn aangewezen voor de bevordering, analyse, ondersteuning en het volgen van de gelijke behandeling van eenieder, zonder discriminatie op grond van geslacht, tevens bevoegd zijn voor kwesties die onder het toepassingsgebied van deze richtlijn vallen, indien deze kwesties voornamelijk betrekking hebben op gelijke behandeling en niet *alleen* op de gezondheid en veiligheid van de werkneemster.

Amendement 42

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit
Artikel 2 – lid 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1 bis. De lidstaten kunnen preventieve maatregelen goedkeuren met het oog op de bescherming en de veiligheid van zwangere of onlangs bevallen werkneemsters op het werk.

Motivering

Stress op het werk kan zwangere vrouwen en jonge moeders psychisch beïnvloeden en gevolgen hebben voor het foetus resp. de zuigeling.

Amendement 43

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit
Artikel 2 – lid 2-A (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2-A. De sociale partners worden verzocht op Europees niveau te debatteren over de raamovereenkomst over ouderschapsverlof om beide ouders te betrekken bij het verbeteren van de combinatie werk en gezin.

Motivering

Het voorstel tot wijziging van Richtlijn 92/85/EEG bevat niet de nodige bepalingen om ervoor te zorgen dat het zwangerschapsverlof ook daadwerkelijk wordt opgenomen en voorziet niet in een duidelijke overgang tussen het einde van het zwangerschapsverlof en de terugkeer op de arbeidsmarkt, zoals kinderopvang, vaderschapsverlof en ouderschapsverlof.

Amendement 44

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit
Artikel 2 – lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2 bis. Het verdient aanbeveling de uit deze richtlijn voortvloeiende voorschriften op

***te nemen in de collectieve en individuele
arbeidsovereenkomsten in de lidstaten.***

Motivering

Vaak maakt de werknemer geen gebruik van haar rechten uit onwetendheid over de wet die haar beschermt. Met een verwijzing in de arbeidsovereenkomst wordt duidelijker welke voorschriften in een bepaalde situatie van toepassing zijn.

PROCEDURE

Titel	Verbetering van de veiligheid en gezondheid op het werk van de werknemers tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie		
Document- en procedurenummers	COM(2008)0637 – C6-0340/2008 – 2008/0193(COD)		
Commissie ten principale	FEMM		
Advies uitgebracht door Datum bekendmaking	EMPL 21.10.2008		
Medeverantwoordelijke commissie(s) - datum bekendmaking	18.12.2008		
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Jamila Madeira 4.11.2008		
Behandeling in de commissie	11.2.2009	2.3.2009	30.3.2009
Datum goedkeuring	31.3.2009		
Uitslag eindstemming	+: 29	–: 3	0: 1
Bij de eindstemming aanwezige leden	Jan Andersson, Edit Bauer, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Alejandro Cercas, Derek Roland Clark, Jean Louis Cottigny, Jan Cremers, Harald Ettl, Richard Falbr, Joel Hasse Ferreira, Stephen Hughes, Ona Juknevičienė, Jean Lambert, Bernard Lehideux, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Juan Andrés Naranjo Escobar, Csaba Óry, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Elisabeth Schroedter, José Albino Silva Peneda, Jean Spautz, Gabriele Stauner, Ewa Tomaszewska, Anne Van Lancker		
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Rumiana Jeleva, Jamila Madeira, Adrian Manole, Csaba Sógor		
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 178, lid 2)	Jean-Pierre Audy, Vasilica Viorica Dăncilă		